

Hoge boete wegens elektrocutie.

Een werknemer van een waterleidingbedrijf moet een gat boren in een afvoerput. De stroom voor de boormachine wordt geleverd door enkele accu's in de werkauto. Als die leeg zijn haalt de werknemer stroom uit een nabijgelegen pand. Hij wordt daarop geëlektrocuteerd met de dood als gevolg. Het openbaar ministerie vervolgt de werkgever omdat geen dubbel geïsoleerde kernboormachine is gebruikt, de werkauto niet was voorzien van een scheidingstrafo en er onvoldoende voorlichting is gegeven. De rechtbank vindt dat de werkgever in aanmerkelijke mate onachtzaam omgegaan is met de veiligheid van de werknemer en veroordeelt het bedrijf, conform de eis, tot een boete van 10.000 Euro

De feiten

Een werknemer van een waterleidingbedrijf boort een gat in een putwand voor het aansluiten van een waterafvoer. Hij haalt de stroom voor de boormachine aanvankelijk uit de extra accu's waarmee de werkauto is uitgerust. Maar als die leeg zijn haalt hij met een kabelhaspel stroom uit een nabijgelegen pand. Hij wordt geëlektrocuteerd en overlijdt enkele dagen later. Uit onderzoek is gebleken dat het pand wel was voorzien van randaarde maar dat een aardlekschakelaar ontbrak. Ook zat in het gebruikte verlengsnoer een draadbreek waardoor de fase draad in aanraking kwam met de aardedraad. Het stalen huis van de boormachine kwam daardoor onder stroom te staan. De werkgever wordt door het Openbaar Ministerie vervolgd. Die verwijt de werkgever dat hij zijn werknemer geen dubbel geïsoleerde kernboormachine ter beschikking heeft gesteld, geen zorg heeft gedragen dat diens werkauto was voorzien van een scheidingstrafo en dat hij niet voldoende was ingelicht over de risico's die verbonden zijn aan het werken onder spanning.

Verweer werkgever

De werkgever vindt dat hem geen verwijt is te maken. Hij verkeerde in de veronderstelling dat een dubbel geïsoleerde boormachine was geleverd. Op de offerte was namelijk door de verkoper van de machine met de hand geschreven wat de kosten zouden zijn voor een dubbel geïsoleerd exemplaar. Maar er is uiteindelijk toch een enkelvoudig geïsoleerde machine geleverd omdat van dit type alleen enkelvoudige exemplaren leverbaar waren. Dat wist de werkgever tijdens het ongeval niet. Het werk dat het slachtoffer moest doen kon bovendien alleen worden uitgevoerd met een type boormachine waarvan geen dubbel geïsoleerde uitvoering verkrijgbaar was.

Oordeel rechtbank

Volgens de rechtbank staat vast dat een enkelvoudig geïsoleerde kernboormachine gebruikt. De werkgever dacht dat de machine wel dubbelgeïsoleerd omdat dit in de offerte met de hand was bijgeschreven. Achteraf bleek dit type alleen in enkelvoudig geïsoleerde uitvoering leverbaar. Volgens artikel 7.3 Arbobesluit moet bij de keuze van arbeidsmiddelen dit mede gebeuren op basis van een RI&E. Gevaren bij het gebruik moeten zoveel mogelijk worden voorkomen en anders moeten maatregelen worden genomen om de risico's zoveel mogelijk te beperken. De huis van de boormachine was geheel van metaal waarop de aarding was aangesloten. Dat geeft een risico als er kortsluiting ontstaat bij gebruik van het elektriciteitsnet. Direct na het ongeval zijn alle vergelijkbare machines buiten gebruik gesteld. De werkgever had echter al bij de aanschaf moeten controleren of de juiste arbeidsmiddelen waren gekocht. Daarbij had hij niet af mogen gaan op een handgeschreven opmerking van de leverancier. Dat het werk alleen met dit type machine konden worden verricht pleit de werkgever ook niet vrij. Hij had in elk geval een scheidingstrafo beschikbaar moeten stellen om het gevaar van het werken met een enkelvoudig geïsoleerde boormachine te beperken. Zeker als, zoals hier, met water wordt gekoeld. De combinatie van water en elektriciteit geeft immers een verhoogde kans op elektrocutie. Er werd vaker gebruik gemaakt van stroom van derden. Dan sluit een scheidingstrafo de mogelijkheid op elektrocutie vrijwel uit. Maar de werkauto was niet uitgerust met zo'n voorziening. Tenslotte waren de werknemers onvoldoende voorgelicht over de risico's van elektriciteit. Verzuimd is te vertellen dat het om een enkelvoudig geïsoleerde machine ging en er was geen instructie om bij het aftappen van stroom van derden een scheidingstrafo te gebruiken als bij die derden een aardlekschakelaar ontbrak. De werkgever heeft daarmee een situatie gecreëerd waardoor levensgevaar voor de werknemer was te verwachten. Dit heeft zich ook verwezenlijkt. De Arboret stelt de veiligheid, gezondheid en het welzijn van de werknemers centraal. Daar is de werkgever in aanmerkelijke mate onachtzaam mee omgegaan. Positief is dat het bedrijf niet eerder is veroordeeld en dat direct de nodige voorzorgsmaatregelen zijn getroffen. Het bedrijf wordt, conform de eis van de Officier van Justitie, veroordeeld tot een geldboete van 10.000 Euro.

Aantekening

Kennelijk is bij de aanschaf van de boormachine wel gesproken over een dubbelgeïsoleerde uitvoering. De werkgever verwijst immers naar de handgeschreven opmerking van de verkoper. Maar dat acht de rechter niet onvoldoende. Die is van oordeel, dat de werkgever bij binnenkomst van de apparatuur had moet nagaan of deze aan de veiligheidseisen voldeed. Verwezen wordt naar de Arbeidsomstandighedenwet die de veiligheid en de gezondheid van de werknemers centraal stelt. Dat houdt een actieve opstelling van de werkgever in. De rechter vindt dat de werkgever daarin tekort is geschoten. Let dus op: ook bij de aanschaf van apparatuur moet de werkgever nagaan of zij geschikt zijn voor de uit te voeren werkzaamheden en tevens voldoen aan de minimale veiligheidseisen.

(Rechtbank Amsterdam, 30 mei 2007, LJN BA6285)